

luchtverdedigingssystemen, Hellfire-antitankwapens en Tomahawk-kruisraketten.

Het tweede segment bij RTX is Pratt & Whitney, dat motoren levert die zowel in de F35-straaljagers als in de Airbus A320-passagierstoestellen zitten. De turbines die het bedrijf maakt, zijn ook te vinden in schepen en in de industrie. Collins Aerospace, het derde segment, levert andere vliegtuigonderdelen, van automatische piloten tot vliegtuigstoelen en rolroeren.

Dat laatstgenoemde segment is het meest winstgevend. In de eerste drie kwartalen van 2024 behaalde Collins Aerospace een operationele winst van 3 miljard dollar. Bij Raytheon was dat 1,8 miljard dollar en bij Pratt & Whit-

**RAYTHEON
WERD TIJDENS
DE TWEDE
WERELD-
OORLOG
GROOT
MET HET
ONTWIKKELEN
VAN RADAR-
SYSTEMEN**

ney 1,5 miljard, terwijl de drie onderdelen qua omzet ongeveer even groot zijn. Het verschil is te verklaren door de problemen die de laatste twee onderdelen de afgelopen jaren hadden.

PRODUCTIEFOUTEN

Pratt & Whitney heeft te kampen met grote problemen met zijn nieuw ontworpen, zuinigere motortype GTF. Een grote hoeveelheid motoren die al in gebruik waren, bleek met onzuiver metaal te zijn gefabriceerd en daardoor veel sneller te slijten dan was voorspeld, vooral in warme gebieden. Toen de omvang van het probleem duidelijk werd – zo'n 3.000 motoren hadden het probleem – moesten veel vliegmaatschappijen toestellen direct aan de grond houden. Dat betekende dat een aantal routes niet meer gevlogen kon worden, een enorme kostenpost die op RTX verhaald werd. Het bedrijf zette daar de afgelopen jaren miljarden voor opzij: 7 miljard dollar voor reparaties en compensaties, terwijl de winst bij het moederconcern de komende jaren zo'n 3,5 miljard dollar per jaar lager zal uitkomen.

De productiefouten van het bedrijf hebben ook gevolgen voor de toeleveringsketen. Zo zijn ze een belangrijke oorzaak van de beperkingen in de productiecapaciteit van de A320-toestellen van Airbus. De Europese vliegtuigbouwer verwachtte aanvankelijk dat de problemen met de Pratt & Whitney-motoren dit jaar al opgelost zouden zijn, zodat het 75 A320-toestellen per maand zou kunnen gaan produceren. Door het aanhoudende tekort verwacht het bedrijf dat nu pas in 2027 te kunnen doen.

INTENS

Voor Raytheon ziet alles er op papier geweldig uit. Sinds Donald Trump in 2018 – tijdens zijn vorige termijn als president – eiste dat de Europese NAVO-lidstaten 2 procent van hun bruto binnenlands product zouden besteden

aan defensie, zijn die uitgaven na een ruim twee decennia durende periode van bezuinigingen eindelijk weer aan het oplopen.

In Taiwan, waar zowel het land zelf als de Verenigde Staten stevig investeren uit angst voor een Chinese invasie, zijn de defensiebestedingen stevig opgelopen. Het Witte Huis van Joe Biden verstrekte pakketten met een totale waarde van meer dan 10 miljard dollar aan de regio, met vrijwel alleen maar Amerikaanse wapens en defensiesystemen.

De uitgaven aan Taiwan vallen in het niet bij die aan Oekraïne, waar in 2022 een verschroeiende oorlog uitbrak die de bijna drie jaar sindsdien nauwelijks in intensiteit is afgenomen. Dit heeft een tweeledig effect. Enerzijds is er in Oekraïne een enorme vraag naar pantservoertuigen, drones, artillerie en luchtafweersystemen. Anderzijds zet het andere Europese landen aan om aanzienlijk meer te investeren in hun defensiecapaciteit. Zo verwacht Polen dit jaar 4,7 procent van het bbp uit te geven aan defensie, terwijl notoire onderbetaler Spanje de huidige uitgaven van 1,3 procent van het bbp in 2024, geleidelijk op wil gaan voeren tot 2 procent in 2029.

Dan is er nog het Midden-Oosten, waar luchtafweersystemen in Israël veel munitie gebruiken na de luchtaanvallen vanuit Iran. Ook de voortdurende raketaanvallen van de Houthis leveren RTX veel vraag op, waar het maar lastig aan kan voldoen. De Amerikaanse marine schiet de vanuit Jemen gelanceerde projectielen neer met zogenoemde *standard missiles*, die miljoenen dollars per stuk kosten. Om er zeker van te zijn dat de Houthis-raketten hun doelen niet raken, vuren de Amerikaanse marineschepen twee van die raketten af per projectiel. Zo gaat de voorraad er rap doorheen: de fabrikant kan slechts enkele honderden van die raketten per jaar bouwen.

